

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2017. gada 20. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Kopējie reglamentējošie noteikumi attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem – Direktīva 2002/21/EK – 8. un 16. pants – Direktīva 2002/19/EK – 8. un 13. pants – Operators, kas izraudzīts kā tāds, kam ir būtiska ietekme tirgū – Cenu kontrole – Valsts regulatīvo iestāžu noteiktie pienākumi – Pienākums par cenu orientāciju uz izmaksām – Tarifi, kas ir noteikti zemāki par izmaksām, kuras radušās attiecīgajam operatoram, sniedzot balss zvana savienojuma pabeigšanas pakalpojumus mobilo sakaru tīklos – Eiropas Savienības Pamattiesību harta – 16. pants – Darījumdarbības brīvība – Samērīgums

Lieta C-277/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa, Polija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 21. janvārī un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 17. maijā, tiesvedībā

Polkomtel sp. z o.o.

pret

Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej,

piedaloties

Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*], Tiesas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], kas pilda otrās palātas tiesneša pienākumus, tiesneši A. Ross [*A. Rosas*], K. Toadere [*C. Toader*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*] (referents),

ģenerālvokāts J. Tančevs [*E. Tanchev*],

sekretārs R. Skjāno [*R. Schiano*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 11. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Polkomtel sp. z o.o.* vārdā – *E. Barembruch, radca prawny,*

* Tiesvedības valoda – poļu.

- Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej vārdā – L. Ochniewicz un D. Dziedzic-Chojnacka, radcowie prawni,
- Polijas valdības vārdā – B. Majczyna, kā arī D. Lutostańska un K. Wilimborek-Makulska, pārstāvji,
- Itālijas valdības vārdā – G. Palmieri, pārstāve, kurai palīdz P. Gentili, avvocato dello Stato,
- Nīderlandes valdības vārdā – M. Bulterman, kā arī J. Langer, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – G. Braun, kā arī J. Hottiaux un L. Nicolae, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2017. gada 26. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu (piekļuves direktīva) (OV 2002, L 108, 7. lpp.) 8. panta 4. punkta un 13. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā, kurā *Polkomtel sp. z o.o.* vērsās pret Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (Elektronisko komunikāciju biroja priekšsēdētājs, turpmāk tekstā – “UKE priekšsēdētājs”) attiecībā uz lēmumu, ar kuru UKE priekšsēdētājs noteica tarifus par balss zvana savienojuma pabeigšanu *Polkomtel* publiskajā mobilo sakaru tīklā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2002/21/EK

- 3 Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) (OV 2002, L 108, 33. lpp.; turpmāk tekstā – “Pamatdirektīva”) 6. un 7. pantā ir paredzēts apspriešanas un pārskatāmības mehānisms un iekšējā tirgus konsolidēšanas procedūra elektroniskajām komunikācijām.
- 4 Pamatdirektīvas 8. pantā ir noteikti vispārīgie mērķi un reglamentējoši principi, kuru ievērošana ir jānodrošina valsts regulatīvajām iestādēm (turpmāk tekstā – “VRI”). Šajā pantā ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis nodrošina to, ka, veicot šajā direktīvā un īpašajās direktīvās noteiktos reglamentējošos uzdevumus, [VRI] veic visus pamatotos pasākumus, kas ir vērsti uz 2., 3. un 4. punktā izklāstīto mērķu sasniegšanu. Šādi pasākumi ir proporcionāli minētajiem mērķiem.

[..]

2. [VRI] veicina konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu, elektronisko komunikāciju pakalpojumu un saistīto iekārtu un pakalpojumu nodrošināšanā, *inter alia*:

- a) nodrošinot, ka lietotāji, ietverot invalīdus, gūst maksimālu labumu izvēles, cenas un kvalitātes izteiksmē;
- b) nodrošinot, ka nepastāv konkurences kropļošana vai ierobežošana elektronisko komunikāciju nozarē;

[..].

4. [VRI] pārstāv Eiropas Savienības pilsoņu intereses [..].

[..]”

5 Šīs direktīvas 14. pantā “Uzņēmumi, kam ir būtiska ietekme tirgū” ir precizēti kritēriji, kas VRI ļauj uzskatīt, ka operatoram ir būtiska ietekme tirgū.

6 Minētās direktīvas 16. pantā “Tirgus analīzes procedūra” ir paredzēts:

“1. Cik vien iespējams drīz pēc rekomendācijas vai jebkādu tās atjauninājumu pieņemšanas [VRI] veic attiecīgo tirgus analīzi, iespēju robežās ņemot vērā vadlinijas. Dalībvalstis nodrošina to, ka šī analīze attiecīgā gadījumā tiek veikta sadarbībā ar valsts kompetentajām iestādēm [valsts konkurences iestādēm].

2. Ja [VRI] saskaņā ar [..] [Piekļuves direktīvas] 7. vai 8. panta prasībām ir jānosaka, vai uzlikt, saglabāt, grozīt vai atsaukt pienākumus uzņēmumiem, tā, pamatojoties uz šā panta 1. punktā minēto tirgus analīzi, nosaka, vai attiecīgais tirgus ir efektīvi konkurētspējīgs.

[..]

4. Ja [VRI] nosaka, ka tirgus nav efektīvi konkurētspējīgs, tā nosaka uzņēmumus, kam ir būtiska ietekme minētajā tirgū saskaņā ar 14. pantu, un [VRI] šādiem uzņēmumiem uzlied atbilstīgus īpašus reglamentējošus pienākumus, kas minēti šā panta 2. punktā, vai patur vai groza šādus pienākumus, ja tādi jau pastāv.

[..]”

7 Šīs pašas direktīvas 19. panta “Saskaņošanas procedūras” 1. punktā ir paredzēts:

“Ja Komisija, darbojoties saskaņā ar 22. panta 2. punktā minēto procedūru, dalībvalstīm sniedz rekomendācijas par saskaņotu šīs direktīvas un īpašo direktīvu noteikumu piemērošanu, lai turpinātu 8. pantā izklāstīto mērķu sasniegšanu, dalībvalstis nodrošina, ka [VRI] iespēju robežās ņem vērā minētās rekomendācijas, veicot savus uzdevumus. Ja [VRI] izvēlas neievērot rekomendāciju, tā informē Komisiju, sniedzot savas nostājas pamatojumu.”

Piekļuves direktīva

8 Piekļuves direktīvas preambulas 15. un 20. apsvērumā ir noteikts:

“(15) Īpašā pienākuma uzlikšanai uzņēmumam, kam ir būtiska ietekme tirgū, nav nepieciešama papildu tirgus analīze, bet pamatojums tam, ka attiecīgais pienākums ir lietderīgs un samērīgs attiecībā uz noteiktās problēmas raksturu.

[..]

(20) Cenu kontrole var būt nepieciešama, ja tirgus analīze attiecīgajā tirgū atklāj neefektīvu konkurenci. [VRI] intervence var būt nosacīti vāja, tāda kā pienākums, lai cenas par operatora izvēli ir saprātīgas [..], vai spēcīga, tāda kā pienākums, lai cenas ir uz izmaksām orientētas, lai pilnībā attaisnotu šīs cenas, ja konkurence nav pietiekami spēcīga, lai novērstu pārmērīgi augstas cenas. Jo īpaši operatoriem, kuriem ir būtiska ietekme tirgū vajadzētu izvairīties no cenu ierobežojumiem, tā kā atšķirība starp to mazumtirdzniecības cenām un savstarpējā savienojuma cenām, ko tie iekasē no konkurentiem, kas piedāvā līdzīgus mazumtirdzniecības pakalpojumus, nav atbilstīga, lai nodrošinātu ilgstošu konkurenci. [VRI] aprēķinot izmaksas, kas radušās, izveidojot pakalpojumu, kas atļauts saskaņā ar šo direktīvu, ir lietderīgi atļaut gūt saprātīgu peļņu par izmantoto kapitālu, tostarp attiecīgās darbaspēka un celtniecības izmaksas, ar kapitāla vērtību, kas vajadzības gadījumā pielāgota, lai parādītu pašreizējo aktīvu vērtību un darbību efektivitāti. Izmaksu segšanas metodei būtu jābūt atbilstīgai apstākļiem, ņemot vērā nepieciešamību veicināt efektivitāti un ilgstošu konkurenci un palielināt patērētāju labumu.”

9 Šīs direktīvas 8. pantā “Pienākumu uzlikšana, grozīšana vai atcelšana” ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis nodrošina to, ka [VRI] ir tiesīgas uzlikt pienākumus, kas noteikti 9. līdz 13. pantā.

2. Ja operators saskaņā ar [Pamatdirektīvas] 16. pantu veiktās tirgus analīzes rezultātā ir izraudzīts kā tāds operators, kuram ir būtiska ietekme konkrētā tirgū, [VRI] atbilstīgi uzliet pienākumus, kas minēti šīs direktīvas 9. līdz 13. pantā.

[..]

4. Saskaņā ar šo pantu uzliktie pienākumi ir pamatoti ar noteiktās problēmas raksturu un ir samērīgi un attaisnojami, ņemot vērā mērķus, kas noteikti saskaņā ar [Pamatdirektīvas] 8. pantu. Šādus pienākumus uzliet tikai pēc apspriešanās saskaņā ar minētās direktīvas 6. un 7. pantu.

[..]”

10 Minētās direktīvas 13. pants “Cenu kontroles un izmaksu uzskaites pienākumi” ir formulēts šādi:

“1. [VRI] saskaņā ar 8. panta noteikumiem var uzliet pienākumus attiecībā uz izmaksu segšanu un cenu kontroli, ieskaitot pienākumus par cenu orientāciju uz izmaksām un pienākumus attiecībā uz izmaksu uzskaites sistēmām, lai nodrošinātu savstarpējā savienojuma un/vai piekļuves īpašus veidus, situācijās, kad tirgus analīze parāda, ka efektīvas konkurences trūkums nozīmē to, ka attiecīgais operators var paturēt cenas pārmērīgi augstā līmenī vai piemērot cenu ierobežojumus, kaitējot lietotājiem. [VRI] ņem vērā investīcijas, ko veicis operators, un ļauj tam gūt samērīgu peļņu no attiecīgā ieguldītā kapitāla, ņemot vērā iesaistītos riskus.

2. [VRI] nodrošina to, ka izmaksu segšanas mehānisms vai cenu metodoloģija, kas ir atļauta, veicina efektivitāti un ilgstošu konkurenci un palielina patērētāju labumu. Šajā sakarā [VRI] var arī ņemt vērā cenas, kas ir pieejamas salīdzināmos konkurences tirgos.

3. Ja operatoram ir pienākums attiecībā uz cenu orientāciju uz to izmaksām, attiecīgais operators pierāda, ka cenas veidojas no izmaksām, ieskaitot saprātīgu peļņu par investīcijām. Lai aprēķinātu efektīvas pakalpojumu sniegšanas izmaksas, [VRI] var izmantot izmaksu uzskaites metodes neatkarīgi no tām, kuras izmanto uzņēmums. [VRI] var pieprasīt operatoram sniegt savu cenu pilnīgu pamatojumu un vajadzības gadījumā var pieprasīt koriģēt cenas.

[..]”

Ieteikums 2009/396/EK

- 11 Saskaņā ar Komisijas 2009. gada 7. maija Ieteikuma 2009/396/EK par savienojuma pabeigšanas tarifu reglamentāciju fiksētajos un mobilajos tīklos Eiropas Savienībā (OV 2009, L 124, 67. lpp.) 1. punktu:

“Izveidojot cenu kontroli un nosakot izmaksu uzskaites pienākumus saskaņā ar [Piekļuves direktīvas] 13. pantu tiem operatoriem, kurus [VRI] ir izraudzījušas par tādiem, kuriem piemīt liela tirgus spēja attiecībā uz savienojuma pabeigšanas balss zvaniem vairumtirdzniecības tirgos atsevišķos sabiedriskajos telefona tīklos (turpmāk tekstā – [“fiksēto un mobilo savienojumu pabeigšanas tirgi”]), pēc tam, kad VRI ir veikušas tirgus analīzi saskaņā ar [Pamatdirektīvas] 16. pantu, VRI ir jānosaka savienojuma pabeigšanas tarifi, pamatojoties uz izmaksām, kādas rodas efektīvam operatoram. Tas nozīmē, ka šie tarifi būtu arī simetriski. [..]”

Polijas tiesības

- 12 Atbilstoši 2004. gada 16. jūlija *ustawa Prawo telekomunikacyjne* (Telekomunikāciju likums, Dz. U. Nr. 171, 1800. pozīcija) redakcijā, kas ir piemērojama pamatlietā (turpmāk tekstā – “Telekomunikāciju likums”), 39. pantam:

“1. Atbilstoši nosacījumiem, kas paredzēti 24. panta 2. punkta a) apakšpunktā, *UKE* priekšsēdētājs var ar lēmumu uzlikt pienākumu operatoram, kuram ir būtiska ietekme tirgū:

1) noteikt pamatotās izmaksas par piekļuves telekomunikāciju tīklam pakalpojumu (izvēršot izmaksu aprēķināšanas metodes), pamatojoties uz 51. pantā minētā regulējuma noteikumiem un saskaņā ar izmaksu aprēķināšanas aprakstu, ko ir izstrādājis *UKE* priekšsēdētājs;

2) piemērot piekļuves tarifus, kuru apmērā ir ietverta operatora pamatoto izmaksu segšana.

2. Operators, kuram ir uzlikts 1. punktā noteiktais pienākums, iesniedz *UKE* priekšsēdētājam pamatojumu par tarifa apmēru, kas noteikts, balstoties uz pamatotām izmaksām.

[..]

4. Gadījumā, ja:

[..]

3) iestāde, kuras kompetencē ir veikt 53. panta 5. punktā minēto auditu, sniedz nelabvēlīgu atzinumu vai atzinumu ar piezīmēm,

4) tiek konstatēts, ka operatora noteiktais tarifa apmērs atšķiras no tā tarifa apmēra, kuru atbilstoši 3. pantam ir noteicis *UKE* priekšsēdētājs,

UKE priekšsēdētājs nosaka telekomunikāciju tīkla piekļuves tarifu apmēru vai to maksimālo vai minimālo robežu, piemērojot 3. punkta 2) apakšpunktā minētās metodes. Minētie tarifi tiek noteikti atsevišķā lēmumā [..].

5. *UKE* priekšsēdētājs nosaka tarifus par piekļuvi telekomunikāciju tīklam tādā veidā, lai tiktu veicināta ekonomikas efektivitāte, sekmēta ilgstoša konkurence un sniegts maksimāls labums galalietotājam, vienlaikus ņemot vērā, lai tiktu segtas pamatotas izmaksas.

13 Telekomunikāciju likuma 40. pantā ir paredzēts:

“1. *UKE* priekšsēdētājs atbilstoši nosacījumiem, kas paredzēti 24. panta 2. punkta a) apakšpunktā, operatoram, kuram ir būtiska ietekme tirgū, var uzlikt pienākumu noteikt tarifus par piekļuvi telekomunikāciju tīklam, pamatojoties uz segtajām izmaksām.

2. Operators, kuram tiek uzlikts 1. punktā noteiktais pienākums, iesniedz *UKE* priekšsēdētājam pamatojumu par tarifu apmēru, kas noteikts, balstoties uz segtajām izmaksām.

3. Lai izvērtētu 1. punktā minētā operatora noteiktā tarifa apmēra pareizību, *UKE* priekšsēdētājs var ņemt vērā tarifu apmēru vai normas par tarifu noteikšanu salīdzināmos konkurences tirgos, vai citus šādu tarifu apmēra pamatotības vērtēšanas veidus.

4. Gadījumā, ja, veicot 3. punktā minēto vērtējumu, tiek konstatēts, ka operatora noteikto tarifu apmērs nav atbilstošs, *UKE* priekšsēdētājs nosaka tarifu apmēru vai to maksimālo vai minimālo robežu, izmantojot 3. punktā minētās metodes un ņemot vērā nepieciešamību veicināt ekonomikas efektivitāti, sekmēt ilgstošu konkurenci un vairost ieguvumu galalietotājiem. Minētie tarifi tiek noteikti atsevišķā lēmumā [..].”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

14 Ar lēmumu, kas pieņemts 2006. gada 19. jūlijā, *UKE* priekšsēdētājs izraudzījās *Polkomtel* kā uzņēmumu, kam piemīt būtiska ietekme balss zvana savienojuma pabeigšanas pakalpojumu tirgū savā mobilo sakaru tīklā, un uzlika tam pienākumu noteikt tarifus par piekļuvi komunikāciju tīkliem tā, lai šie tarifi būtu balstīti uz segtajām šo pakalpojumu sniegšanas izmaksām.

15 Īstenojot šo pienākumu, *Polkomtel* iesniedza *UKE* priekšsēdētājam pamatojumu par balss zvana savienojuma pabeigšanas tarifu apmēru savā mobilo sakaru tīklā. *UKE* priekšsēdētājs uzskatīja, ka tarifa apmērs ir nelikumīgs, un uzsāka minēto tarifu pārbaudes un koriģēšanas procedūru. Norādījis, ka faktiski segtās izmaksas, kas *Polkomtel* bija radušās, lai sniegtu mobilā savienojuma pabeigšanas pakalpojumu, bija 0,1690 Polijas zlotu (PLN) (aptuveni 0,0398 euro) minūtē, *UKE* priekšsēdētājs nolēma koriģēt šos tarifus, lai atbilstoši Telekomunikāciju likuma 40. pantam veicinātu ekonomikas efektivitāti, sekmētu ilgstošu konkurenci un vairotu ieguvumu galalietotājiem. Viņš noteica minētos tarifus, balstoties uz mobilā savienojuma pabeigšanas pakalpojumu vidējo tarifu citiem vēsturiskajiem operatoriem, kuri veic saimniecisko darbību Polijas mobilo telefonsakaru tirgū, it īpaši ņemot vērā to, ka tie darbojas tajā pašā tirgū un izmanto līdzīgas tirgus daļas, kā arī to, ka tiem ir vieni un tie paši infrastruktūras piegādātāji un tie sedz identiskas izmaksas par līnijas nomu.

16 Tādējādi ar 2009. gada 9. decembra lēmumu, kas tika pieņemts, pamatojoties uz Telekomunikāciju likuma 40. pantu, *UKE* priekšsēdētājs noteica *Polkomtel* mobilā savienojuma pabeigšanas tarifa apmēru 0,1677 PLN (aptuveni 0,0395 euro) minūtē. Šajā lēmumā *UKE* priekšsēdētājs arī uzlika *Polkomtel* pienākumu reizi gadā sniegt *UKE* priekšsēdētājam pamatojumu par mobilā savienojuma pabeigšanas tarifiem savā tīklā, kas ir aprēķināti, balstoties uz segtajām šā pakalpojuma sniegšanas izmaksām.

17 [*Polkomtel*] pārsūdzēja *UKE* priekšsēdētāja 2009. gada 9. decembra lēmumu *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšavas apgabaltiesa, Polija). Ar 2013. gada 27. maija spriedumu šī tiesa grozīja pārsūdzēto lēmumu un noteica mobilā savienojuma pabeigšanas tarifa apmēru *Polkomtel* tīklā 0,1690 PLN (aptuveni 0,0398 euro) minūtē, argumentējot, ka gadījumā, kad uzņēmumam, kas ir izraudzīts par tādu, kam piemīt būtiska ietekme tirgū, ir uzlikts pienākums noteikt uz izmaksām balstītus mobilā savienojuma pabeigšanas tarifus, *UKE* priekšsēdētājs nedrīkst koriģēt šī uzņēmuma iesniegtos tarifus un noteikt tos zemākā apmērā nekā attiecīgā pakalpojuma sniegšanas faktiskās izmaksas.

- 18 Par šo spriedumu *Polkomtel* un *UKE* priekšsēdētājs iesniedza apelācijas sūdzību *Sąd Apelacyjny w Warszawie* (Varšavas apelācijas tiesa, Polija). Ar 2014. gada 7. maija spriedumu šī tiesa apmierināja *UKE* priekšsēdētāja apelācijas sūdzību, grozīja pārsūdzēto spriedumu un noraidīja *Polkomtel* apelācijas sūdzību. Minētā tiesa turklāt nosprieda, ka pienākums reizi gadā sniegt *UKE* priekšsēdētājam pamatojumu par mobilā savienojuma pabeigšanas tarifu apmēru, kas ir balstīts uz izmaksām, ir tiesisks.
- 19 Par *Sąd Apelacyjny w Warszawie* (Varšavas apelācijas tiesa) spriedumu *Polkomtel* iesniedza kasācijas sūdzību iesniedzējtiesai, proti, *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa, Polija).
- 20 Šai tiesai ir radušies jautājumi, kā interpretēt Piekļuves direktīvas 8. un 13. pantu. Pirmkārt, tā vēlas noskaidrot, vai atbilstoši 13. panta 3. punktam VRI ir tiesības vienīgi pārbaudīt izmaksas, ko uzņēmums, kas ir izraudzīts par tādu, kuram piemīt būtiska ietekme tirgū, attiecina uz atbilstošajiem pakalpojumiem, vai arī šai iestādei turklāt ir tiesības pārbaudīt šo izmaksu ekonomisko pamatotību. Saistībā ar minētā 3. punkta otro teikumu šī tiesa it īpaši vēlas noskaidrot, vai VRI tiesības pārbaudīt izdevumu apmēru ir ierobežotas vai arī tai tomēr ir tiesības koriģēt noteiktās cenas, atsaucoties uz vidējo faktisko tirgus cenu. Šajā saistībā iesniedzējtiesai ir šaubas, vai minētā 13. panta interpretācija, atbilstoši kurai tiek izslēgta šī pēdējā minētā iespēja, ir saderīga ar šīs direktīvas 8. panta 4. punkta noteikumiem.
- 21 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka atbilstoši *Polkomtel* viedoklim Telekomunikāciju likuma 40. pantā operatoram ir atļauts, aprēķinot cenu, ņemt vērā visas izmaksas, kas ir saistītas ar tāda pakalpojuma sniegšanu, uz kuru attiecas pienākums orientēt cenu uz izmaksām. Šis uzņēmums uzskata, ka VRI nav tiesību izmantot efektivitātes un ilgstošas konkurences kritērijus, bet tai ir jāņem vērā vienīgi tās izmaksas, kas faktiski ir saistītas ar tāda pakalpojuma sniegšanu, uz kuru attiecas minētais pienākums, un līdz ar to šai iestādei nav tiesību noteikt tarifus zemākā apmērā nekā reāli segtās izmaksas.
- 22 Iesniedzējtiesa tomēr uzskata, ka, lai gan ir atšķirības Telekomunikāciju likuma 39. un 40. pantā minētajās izmaksās, [40. pantā] nav noteikts ierobežojums, atbilstoši kuram VRI kompetencē būtu pārbaudīt vienīgi tās izmaksas, kuras attiecīgais operators ir ņēmis vērā, nosakot tarifu, un šajā pantā ir paredzēta iespēja noteikt tarifus zemākā apmērā nekā attiecīgā operatora segtās izmaksas. Atbilstoši šīs tiesas viedoklim ar šādas interpretācijas palīdzību tiktu īstenota gan Savienības, gan Polijas likumdevēja griba veicināt ekonomikas efektivitāti, sekmēt ilgstošu konkurenci, kā arī vairot ieguvumu galalietotājiem.
- 23 Otrkārt, šī tiesa vēlas noskaidrot, vai Piekļuves direktīvas 8. panta 4. punkts un 13. panta 3. punkts kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 16. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka VRI ir tiesības uzlikt pienākumu periodiski sniegt informāciju par tarifu, kas balstīts uz izmaksām, pamatotību.
- 24 Šajā saistībā minētā tiesa norāda, ka tā dod priekšroku Telekomunikāciju likuma 40. panta 2. punkta funkcionālai interpretācijai, ar kuru netiek precizēts, cik bieži operatoram ir jāpilda pienākums sniegt pamatojumu par tarifu apmēru, kuri noteikti, balstoties uz izmaksām. Atbilstoši tās viedoklim no šī panta varētu secināt, ka VRI ir tiesības noteikt termiņu, kādā operatoram ir jāizpilda šis pienākums, jo noteikts termiņš garantētu obligāto tiesisko noteiktību attiecībā uz to, cik bieži tiktu veikti iespējamie grozījumi piemēroto tarifu apmērā, kā arī būtu samērīgs un turklāt palīdzētu nodrošināt VRI darbību pārskatāmību. Šī tiesa arī jautā, vai šāda minētās valsts tiesību normas interpretācija atbilst Piekļuves direktīvas 13. panta 3. punktam.
- 25 Treškārt, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Piekļuves direktīvas 13. panta 3. punkts kopsakarā ar Hartas 16. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka VRI ir tiesības uzdot operatoram koriģēt cenu gan tādā gadījumā, kad operators, kas ir izraudzīts par tādu, kuram piemīt būtiska ietekme tirgū, piemēro autonomi noteiktas cenas, gan tajā gadījumā, kad tas piemēro šīs iestādes iepriekš noteiktas cenas. Iesniedzējtiesa konstatē, ka šīs šaubas rodas Piekļuves direktīvas 13. panta 3. punkta poļu valodas

versijas dēļ, kurā ir noteikts, ka VRI ir tiesības prasīt uzņēmumam pilnībā pamatot “piemērotās cenas” un, ja nepieciešams, uzdot tās koriģēt; tas vedinot domāt, ka VRI var pieprasīt operatoram koriģēt minēto cenu apmēru tikai tad, kad šis operators jau ir uzsācis piemērot paša aprēķinātās cenas.

26 Šādos apstākļos *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai Piekļuves direktīvas 8. panta 4. punkts, skatīts kopsakarā ar tās 13. pantu, [šo normu] sākotnējā redakcijā ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja operatoram, kuram ir būtiska ietekme tirgū, tiek uzlikts pienākums par cenu orientāciju uz izmaksām, [VRI], lai veicinātu efektivitāti un ilgstošu konkurenci, par pakalpojumu, uz ko attiecas šāds pienākums, var noteikt cenu, kas ir zemāka par šā pakalpojuma sniegšanas izmaksām, kuras ir radušās operatoram, un ko [VRI] ir pārbaudījusi un atzinusi par izmaksām, kuras ir cēloņsakarībā ar šo pakalpojumu?
- 2) Vai 8. panta 4. punkts kopsakarā ar 13. panta 3. punktu Piekļuves direktīvā [šo normu] sākotnējā redakcijā, skatīti kopā ar [Hartas] 16. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka [VRI] operatoram, kam ir pienākums noteikt cenas, kuras ir orientētas uz izmaksām, var uzlikt pienākumu ik gadu noteikt cenu, pamatojoties uz aktuālākajiem datiem par izmaksām, un pirms šīs cenas piemērošanas uzsākšanas iesniegt [VRI] šādi noteikto cenu kopā ar izmaksu pamatojumu pārbaudes veikšanai?
- 3) Vai Piekļuves direktīvas 13. panta 3. punkts tā sākotnējā redakcijā, skatīts kopā ar [Hartas] 16. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka [VRI] operatoram, kam ir pienākums noteikt cenas, kuras ir orientētas uz izmaksām, var pieprasīt koriģēt cenu tikai tad, ja operators vispirms nosaka cenas apmēru un sāk to piemērot, vai arī tad, ja operators piemēro cenu apmērā, ko iepriekš ir noteikusi [VRI], bet no izmaksu pamatojuma par nākamo ziņošanas laikposmu izriet, ka valsts regulatīvās iestādes iepriekš noteiktā cena ir augstāka par operatora radušos izmaksu apmēru?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 27 Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Piekļuves direktīvas 8. panta 4. punkts un 13. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, kad VRI uzliet operatoram, kas ir izraudzīts par tādu, kuram piemīt būtiska ietekme konkrētā tirgū, pienākumu noteikt savas cenas, balstoties uz izmaksām, šai VRI ir tiesības – nolūkā veicināt efektivitāti un sekmēt ilgstošu konkurenci – par pakalpojumu, uz ko attiecas šāds pienākums, noteikt cenu, kas ir zemāka nekā šī operatora segtās izmaksas par šo pakalpojumu sniegšanu.
- 28 Saskaņā ar Piekļuves direktīvas 8. panta 2. punktu gadījumā, kad saskaņā ar Pamatdirektīvas 16. pantu veiktās tirgus analīzes rezultātā operators ir izraudzīts kā tāds, kuram ir būtiska ietekme konkrētā tirgū, VRI tam attiecīgā gadījumā uzliet pienākumus, kas minēti Piekļuves direktīvas 9.–13. pantā.
- 29 Savukārt Piekļuves direktīvas 13. panta 1. punktā ir noteikts, ka VRI saskaņā ar šīs pašas direktīvas 8. panta noteikumiem var uzlikt pienākumus attiecībā uz izmaksu segšanu un cenu kontroli, ieskaitot pienākumus par cenu orientāciju uz izmaksām un pienākumus attiecībā uz izmaksu uzskaites sistēmām, lai nodrošinātu savstarpējā savienojuma un/vai piekļuves īpašus veidus, situācijās, kad tirgus analīze parāda, ka efektīvas konkurences trūkums nozīmē, ka attiecīgais operators var saglabāt cenas pārmērīgi augstā līmenī vai piemērot cenu ierobežojumus, kaitējot galalietotājiem.
- 30 Ne Piekļuves direktīvas 13. panta 1. punktā, ne arī citās šīs direktīvas normās nav izskaidrots, kā ir jāsaprot jēdziens “pienākumi par cenu orientāciju uz izmaksām”.

- 31 Tomēr ir jānorāda, ka no Piekļuves direktīvas 13. panta 1. punktā ietvertā formulējuma “ieskaitot” izriet, ka “pienākumi par cenu orientāciju uz izmaksām” var būt viens no pienākumu veidiem gan attiecībā uz izmaksu segšanu, gan attiecībā uz cenu kontroli. Turklāt, kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumā 31. un 32. punktā, “pienākums par cenu orientāciju uz izmaksām”, ņemot vērā šī jēdziena parasto nozīmi, ietver pienākumu orientēt cenas, balstoties uz izmaksām, nevis pienākumu segt visas radušās izmaksas. Tādējādi ir jānorāda tāda šīs normas interpretācija, atbilstoši kurai jautājums būtu par pienākumu noteikt cenas tādā līmenī, lai attiecīgajam operatoram būtu iespējams segt visas izmaksas, kas tam radušās saistībā ar minētā pakalpojuma sniegšanu.
- 32 Šādu Piekļuves direktīvas 13. panta 1. punkta interpretāciju apstiprina konteksts, kādā šī norma ietilpst. Līdzās tam, ka minētā 13. panta nosaukumā ir tieši minēta “cenu kontrole”, šīs direktīvas 13. panta 2. punktā ir norāde ne tikai uz VRI “izmaksu segšanas mehānism[iem]”, bet arī uz “cenu metodoloģiju, kas ir atļauta [kas ir obligāta]”. Turklāt Piekļuves direktīvas preambulas 20. apsvērumā ir noteikts, ka saistībā ar cenu kontroli “[VRI] intervence var būt nosacīti vāja, tāda kā pienākums, lai cenas par operatora izvēli ir saprātīgas [...], vai spēcīga, tāda kā pienākums, lai cenas ir uz izmaksām orientētas [...]” No šī preambulas apsvēruma var secināt, ka Savienības likumdevējs ir piešķīris VRI plašu rīcības brīvību attiecībā uz izvēli starp cenu kontroles pasākumiem, kas piemērojami konkrētā gadījumā. Šajā nozīmē arī Pamatdirektīvas 16. panta 4. punktā, to lasot kopsakarā ar šī panta 2. punktu, ir norāde uz “atbilstīgiem īpašiem reglamentējošiem pienākumiem”, kas tostarp ir minēti Piekļuves direktīvas 8. pantā.
- 33 Saistībā ar jēdzienu “izmaksas” ir jānorāda, ka Piekļuves direktīvas 13. panta 1. punktā nav definētas tās izmaksas, uz kurām ir jāorientē cenas. Tomēr no šā panta 3. punkta izriet, ka gadījumā, kad operatoram ir uzdots pienākums orientēt cenas, balstoties uz izmaksām, VRI aprēķina efektīvas pakalpojumu sniegšanas izmaksas, un šajā nolūkā tā var izmantot izmaksu uzskaites metodes, kas atšķiras no tām, kuras izmanto operators. No Piekļuves direktīvas 13. panta 1. un 3. punkta, tos lasot kopsakarā ar šīs direktīvas preambulas 20. apsvērumu, izriet arī tas, ka, uzliekot pienākumus attiecībā uz izmaksu segšanu, VRI ir jāņem vērā samērīgas peļņas gūšana no attiecīgā ieguldītā kapitāla, ievērojot iesaistītos riskus.
- 34 Šajā ziņā Piekļuves direktīvas preambulas 20. apsvērumā ir precizēts, ka izmaksu segšanas metodei ir jābūt atbilstīgai apstākļiem, ņemot vērā nepieciešamību veicināt efektivitāti un ilgstošu konkurenci un palielināt patērētāju labumu.
- 35 Arī Piekļuves direktīvas 13. panta 2. punktā VRI ir uzdots pienākums nodrošināt to, ka visi obligātie izmaksu segšanas mehānismi vai cenu metodoloģijas veicina saimniecisku efektivitāti, ilgstošu konkurenci un palielina patērētāju labumu. Tāpat arī šīs direktīvas 8. panta 4. punktā ir noteikts, ka saskaņā ar šo pantu uzliktie pienākumi ir pamatoti ar noteiktās problēmas raksturu un ir samērīgi un attaisnojami, ņemot vērā mērķus, kas noteikti saskaņā ar Pamatdirektīvas 8. pantu. Šī panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā ir noteikts, ka VRI veicina konkurenci, nodrošinot gan to, ka galalietotāji gūst maksimālu labumu izvēles, cenas un kvalitātes izteiksmē, gan arī to, lai nepastāv konkurences kropļošana vai ierobežošana elektronisko komunikāciju nozarē.
- 36 Turklāt Piekļuves direktīvas 13. panta īstenošanas nolūkā pieņemtā Ieteikuma 2009/396 1. punktā ir paredzēts, ka gadījumā, ja VRI uzliek cenu kontroles un izmaksu uzskaites pienākumus saskaņā ar Piekļuves direktīvas 13. pantu tiem operatoriem, kas ir izraudzīti par tādiem, kuriem piemīt liela tirgus spēja fiksēto un mobilo savienojumu pabeigšanas vairumtirdzniecības tirgos, pēc tam, kad ir veikta tirgus analīze saskaņā ar Pamatdirektīvas 16. pantu, VRI ir jānosaka savienojuma pabeigšanas tarifi, pamatojoties uz izmaksām, kādas rodas efektīvam operatoram.
- 37 Tomēr Pamatdirektīvas 19. panta 1. punktā ir noteikts, ka VRI, veicot savus uzdevumus, “iespēju robežās ņem vērā” Komisijas rekomendācijas, un, ja VRI izvēlas neievērot rekomendāciju, tā informē Komisiju, sniedzot savas nostājas pamatojumu. No tā izriet, ka VRI ir pienākums, uzliekot cenu kontroles un izmaksu uzskaites pienākumus atbilstoši Piekļuves direktīvas 13. pantam, principā ievērot

Ieteikumā 2009/396 iekļautās norādes. Tikai tad, ja, izvērtējot konkrētu situāciju, izrādās, ka šajos ieteikumos rekomendētais modelis nav piemērots apstākļiem, tā var to noraidīt, savu nostāju pamatojot (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 15. septembris, *Koninklijke KPN* u.c., C-28/15, EU:C:2016:692, 37. un 38. punkts).

- 38 Arī lasot kopsakarā, pirmkārt, Pamatdirektīvas 8. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu un 16. panta 4. punktu un, otrkārt, Piekļuves direktīvas 8. panta 4. punktu un 13. panta 1. un 2. punktu, ir jāsecina, ka, uzliekot pienākumu par cenu orientāciju uz izmaksām, VRI saskaņā ar Piekļuves direktīvas 13. pantu principā ir tiesības prasīt, lai savienojuma pabeigšanas tarifi tiktu noteikti, pamatojoties uz izmaksām, kādas rodas efektīvam operatoram, tajā ietverot peļņas gūšanu no operatora attiecīgā ieguldītā kapitāla, uz kuru ir norādīts Piekļuves direktīvas 13. panta 1. un 3. punktā.
- 39 No tā izriet, ka pēc tam, kad VRI ir pārbaudījusi, kā attiecīgais operators ir ievērojis pienākumu orientēt cenas, pamatojoties uz izmaksām, un ir nolēmusi, ka ir nepieciešams pieprasīt šīs cenas koriģēt, VRI ir tiesības uzdot, lai šis operators noteiktu tarifus, kas ir zemāki par operatora segtajām izmaksām gadījumā, ja šīs izmaksas ir augstākas par tām izmaksām, kas rodas efektīvam operatoram, šajās izmaksās iekļaujot samērīgas peļņas gūšanu no operatora attiecīgā ieguldītā kapitāla.
- 40 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāsniedz šāda atbilde – Piekļuves direktīvas 8. panta 4. punkts un 13. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja VRI uzliek operatoram, kas ir izraudzīts par tādu, kuram piemīt būtiska ietekme konkrētā tirgū, pienākumu noteikt savas cenas, pamatojoties uz izmaksām, tad nolūkā veicināt efektivitāti un sekmēt ilgstošu konkurenci šai VRI ir tiesības noteikt, ka cenas par pakalpojumiem, uz kuriem attiecas šāds pienākums, ir zemākas nekā šī operatora segtās izmaksas par šo pakalpojumu sniegšanu, ja vien šīs izmaksas ir augstākas par tām, kādas rodas efektīvam operatoram; tas ir jāpārbauda valsts tiesai.

Par otro jautājumu

- 41 Uz dodot otro jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Piekļuves direktīvas 8. panta 4. punkts un 13. panta 3. punkts, lasot tos kopsakarā ar Hartas 16. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka VRI ir tiesības uzlikt operatoram, kas ir izraudzīts par tādu, kuram piemīt būtiska ietekme konkrētā tirgū, un kam ir pienākums orientēt cenu uz izmaksām, ik gadu noteikt cenu, pamatojoties uz jaunākajiem datiem, un pirms šīs cenas piemērošanas iesniegt to VRI kopā ar cenu pamatojumu pārbaudes veikšanai.
- 42 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka Piekļuves direktīvas 8. panta 2. punktā un 13. panta 1. punktā, ar kuriem VRI tiek piešķirtas tiesības uzlikt operatoram, kas ir izraudzīts par tādu, kuram piemīt būtiska ietekme konkrētā tirgū, pienākumu orientēt cenu uz izmaksām, nav precizēts, vai šai iestādei ir tiesības, uzliekot šo pienākumu, noteikt tā īstenošanas veidu un, jo īpaši, pieprasīt, lai šis operators ar noteiktu biežumu atjauninātu savas cenas un iesniegtu VRI piemēroto tarifu pamatojumu regulāras pārbaudes veikšanai.
- 43 Piekļuves direktīvas 13. panta 3. punkta trešajā teikumā savukārt ir noteikts, ka VRI ir tiesības pieprasīt operatoram sniegt savu cenu pilnīgu pamatojumu un vajadzības gadījumā tam uzdot koriģēt cenas. Pat ja no šīs normas pirmā teikuma izriet, ka šāds uzdevums var tikt noteikts operatoram, uz kuru jau attiecas pienākums par cenu orientāciju uz izmaksām, tajā nav paredzēts, cik bieži VRI var prasīt šādu pamatojumu un vajadzības gadījumā uzdot koriģēt cenas.
- 44 No šiem apsvērumiem izriet, ka Savienības likumdevējam nav bijis nolūks noteikt nedz to, kādā veidā ir jāīsteno atbilstoši Piekļuves direktīvas 13. panta 1. punktam uzliktais pienākums par cenu orientāciju uz izmaksām – tostarp nenosakot, cik bieži operatoram, kuram ir jāpilda šis pienākums, ir jāatjaunina cena par pakalpojumiem, uz ko attiecas šāds pienākums, – nedz arī regulēt VRI veikto pārbaudu biežumu attiecībā uz šī pienākuma ievērošanu.

- 45 Turklāt ir jānorāda, ka saskaņā ar Piekļuves direktīvas 8. panta 4. punktu VRI uzliktajiem pienākumiem, tostarp šīs direktīvas 13. pantā noteiktajiem pienākumiem, ir jābūt balstītiem uz konkrētās problēmas raksturu, tiem ir jābūt samērīgiem un pamatotiem, ņemot vērā Pamatdirektīvas 8. pantā izklāstītos mērķus, un tos var uzlikt tikai pēc Pamatdirektīvas 6. un 7. pantā noteiktās apspriešanas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 14. aprīlis, *Polkomtel*, C-397/14, EU:C:2016:256, 56. punkts).
- 46 No tā izriet, ka tas, cik bieži VRI var no attiecīgā operatora prasīt, lai tas pamatotu un koriģētu iepriekš uz izmaksu pamata noteiktās cenas, ir jānoskaidro, balstoties uz konkrētās problēmas raksturu, ievērojot samērīgumu un ņemot vērā gan Pamatdirektīvā, gan Piekļuves direktīvā noteiktos mērķus. Šajā ziņā, līdzīgi kā to ir norādījis ģenerāladvokāts secinājumu 59. punktā, viena no elektronisko komunikāciju tirgu īpašībām ir to straujā attīstība tehnoloģiju attīstības dēļ, tādēļ pienākums reizi gadā koriģēt iepriekš noteiktās cenas atbilst šīm prasībām. Kā to arī ir norādījusi iesniedzējtiesa, šādi uzlikts pienākums attiecīgajam operatoram garantētu minimālo tiesisko noteiktību attiecībā uz to, cik bieži piemēroto tarifu apmērs varētu tikt koriģēts, un minētā pienākuma uzlikšanu, ar kuru vienlaikus tiek veicināta VRI rīcības pārskatāmība, var uzskatīt par samērīgu.
- 47 Tādējādi ir jāuzskata, ka VRI ir tiesības uzdot operatoram, kas ir izraudzīts par tādu, kuram piemīt būtiska ietekme konkrētā tirgū, un kam ir pienākums orientēt cenu uz izmaksām, ik gadu noteikt savas cenas, pamatojoties uz jaunākajiem datiem, un iesniegt VRI šo cenu pamatojumu, ja šādi pienākumi ir balstīti uz konkrētās problēmas raksturu, ja tie ir samērīgi un pamatoti, ņemot vērā Pamatdirektīvas 8. pantā, jo īpaši šā panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā, izklāstītos mērķus.
- 48 Attiecībā uz jautājumu, vai jauni pienākumi var tikt uzlikti vienīgi pēc tam, kad ir veikta jauna tirgus analīze, ir jākonstatē, ka atbilstoši Pamatdirektīvas 16. panta 2. punktam gadījumā, ja VRI tostarp saskaņā ar Piekļuves direktīvas 8. pantu ir jānosaka, vai uzlikt, saglabāt, grozīt vai atsaukt pienākumus operatoriem, šī iestāde, pamatojoties uz minētās direktīvas 16. panta 1. punktā minēto tirgus analīzi, nosaka, vai attiecīgais tirgus ir efektīvi konkurētspējīgs. Turklāt no Piekļuves direktīvas preambulas 15. apsvēruma būtībā izriet, ka, lai uzliktu īpašu pienākumu operatoram, kas ir izraudzīts par tādu, kuram piemīt būtiska ietekme konkrētā tirgū, nav nepieciešams veikt tirgus papildu analīzi, bet ir vienkārši nepieciešams pamatojums tam, ka attiecīgais pienākums ir lietderīgs un samērīgs attiecībā uz noteiktās problēmas raksturu.
- 49 Kā to būtībā arī ir norādījis ģenerāladvokāts secinājumu 68. un 69. punktā, no tā izriet, ka nav nepieciešams veikt jaunu tirgus analīzi gadījumā, ja līdzīgi kā pamatlietā VRI plāno uzlikt īpašu pienākumu, lai īstenotu iepriekš noteiktu vispārēju pienākumu par cenu orientāciju uz izmaksām.
- 50 Attiecībā uz jautājumu par to, vai Hartas 16. pantam nav pretrunā tas, ka VRI ir tiesības uzdot operatoram ik gadu atjaunināt savas cenas un iesniegt tās regulārai pārbaudei, ir jāatgādina, ka atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai ar šo normu piešķirtā aizsardzība ietver brīvību veikt saimniecisko vai komercdarbību, līgumu slēgšanas brīvību un brīvu konkurenci. Turklāt līguma slēgšanas brīvība ietver brīvību izvēlēties darījumdarbības partneri, kā arī brīvību noteikt pakalpojuma cenu. Darījumdarbības brīvība tomēr nav absolūta, bet ir jāapskata saistībā ar tās funkciju sabiedrībā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 22. janvāris, *Sky Österreich*, C-283/11, EU:C:2013:28, 42., 43., 45. punkts un tajos minētā judikatūra, kā arī 2013. gada 17. oktobris, *Schaible*, C-101/12, EU:C:2013:661, 25. un 28. punkts).
- 51 VRI iespēja pieprasīt operatoram ik gadu atjaunināt savu tarifus un tos iesniegt regulārai pārbaudei ir uzskatāma par iejaukšanos Hartas 16. pantā garantēto tiesību īstenošanā. Tāpēc saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punktu šai iespējai ir jābūt noteiktai tiesību aktos un ar to ir jāievēro 16. pantā noteikto tiesību būtība, un, ievērojot samērīguma principu, tai ir jābūt nepieciešamai un patiešām jāatbilst Savienības atzītajiem vispārējo interešu mērķiem vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un

brīvības (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 22. janvāris, *Sky Österreich*, C-283/11, EU:C:2013:28, 46.–48. punkts, kā arī 2016. gada 21. decembris, *AGET Iraklis*, C-201/15, EU:C:2016:972, 70. punkts un tajā minēta judikatūra).

- 52 Šajā lietā ir jānorāda, pirmkārt, ka *UIKE* priekšsēdētāja 2009. gada 9. decembra lēmums tika pieņemts atbilstoši valsts tiesību regulējumam, ar kuru ir transponēta Piekļuves direktīva, un ar šo regulējumu viņam ir piešķirta kompetence uzlikt pienākumus orientēt cenas uz izmaksām un šīs cenas ik gadu koriģēt. Otrkārt, šādu pienākumu uzlikšana neietekmēja darījumdarbības brīvības būtību, jo attiecīgais operators pēc minēto pienākumu uzlikšanas varēja turpināt sniegt attiecīgos pakalpojumus. Treškārt, šī valsts tiesiskā regulējuma vispārējo interešu mērķi atbilst tādiem Savienības vispārējo interešu mērķiem kā konkurences veicināšana un Savienības pilsoņu interešu aizstāvība, kas minēti Pamatdirektīvas 8. panta 2. un 4. punktā, kā arī Piekļuves direktīvas 13. panta 1. punktā. Pienākumam orientēt cenas uz izmaksām un tās ik gadu koriģēt saskaņā ar Piekļuves direktīvas 13. panta 1. punktu jo īpaši būtu jāattur attiecīgos operatorus no cenu saglabāšanas pārmērīgi augstā līmenī vai cenu ierobežojumu piemērošanas, kaitējot galalietotājiem. Ceturtkārt, valsts tiesai piekrietošais šāda līdzekļa nepieciešamības izvērtējums, kas ietver līdzekļa samērīgumu, nozīmē, ka ir jāpārbauda, vai ir ievēroti Piekļuves direktīvas 8. panta 4. punktā paredzētie nosacījumi.
- 53 Valsts tiesai arī ir jāpārbauda, vai pienākums ik gadu koriģēt cenas atbilst Piekļuves direktīvas 8. panta 4. punktā noteiktajai samērīguma prasībai, ņemot vērā, ka šis pienākums ir nepieciešams iepriekšējā punktā minēto vispārējo interešu mērķu sasniegšanai.
- 54 No tā izriet, ka atkarībā no šīs pārbaudes rezultātiem Hartas 16. pantam nav pretrunā tas, ka VRI ir tiesības pieprasīt operatoram, kas ir izraudzīts par tādu, kuram piemīt būtiska ietekme konkrētā tirgū, ik gadu aktualizēt savus tarifus un tos iesniegt regulārai pārbaudei.
- 55 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāsniedz šāda atbilde – Piekļuves direktīvas 8. panta 4. punkts un 13. panta 3. punkts, lasot tos kopsakarā ar Hartas 16. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka VRI ir tiesības uzdot operatoram, kas ir izraudzīts par tādu, kuram piemīt būtiska ietekme konkrētā tirgū, un kam ir pienākums orientēt cenu uz izmaksām, ik gadu noteikt savas cenas, pamatojoties uz jaunākajiem datiem, un pirms šo cenu piemērošanas iesniegt tās VRI kopā ar cenu pamatojumu pārbaudes veikšanai ar nosacījumu – kas ir jāpārbauda valsts tiesai –, ka šādi pienākumi ir balstīti uz konkrētās problēmas raksturu, tie ir samērīgi un pamatoti, ņemot vērā Pamatdirektīvas 8. pantā izklāstītos mērķus.

Par trešo jautājumu

- 56 Vispirms ir jānorāda, ka atbilstoši lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu trešais jautājums ir balstīts uz pieņēmumu, ka Piekļuves direktīvas 13. panta 3. punkta trešais teikums poļu valodas versijā ("*Krajowe organy regulacyjne mogą zażądać od danego operatora całościowego uzasadnienia stosowanych cen, a w razie potrzeby – odpowiedniego dostosowania tych cen*") atšķiras no citu valodu versijām. Poļu valodā šis teikums vedina domāt, ka VRI ir tiesības pieprasīt operatoram koriģēt savas cenas, kas aprēķinātas, balstoties uz izmaksām, tikai tad, kad tas jau ir uzsācis tās piemērot.
- 57 Šādos apstākļos jāsaprot, ka, uzdodama trešo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Piekļuves direktīvas 13. panta 3. punkts ir interpretējams tādējādi, ka gadījumā, ja, pamatojoties uz šīs direktīvas 13. panta 1. punktu, operatoram ir uzlikts pienākums par cenu orientāciju uz izmaksām, šim operatoram var uzdot koriģēt savas cenas vienīgi pēc tam, kad tas ir sācis piemērot uz izmaksām orientētās cenas, vai arī to var uzdot, pirms tas ir sācis šīs cenas piemērot.
- 58 Jākonstatē, ka no Piekļuves direktīvas 13. panta 3. punkta trešā teikuma vācu valodas versijā ("*Die nationalen Regulierungsbehörden können von einem Betreiber die umfassende Rechtfertigung seiner Preise und gegebenenfalls deren Anpassung verlangen*"), angļu valodas versijā ("*National regulatory*

authorities may require an operator to provide full justification for its prices, and may, where appropriate, require prices to be adjusted”), franču valodas versijā (“*Les [ARN] peuvent demander à une entreprise de justifier intégralement ses prix et, si nécessaire, en exiger l’adaptation*”) un itāļu valodas versijā (“*Le autorità nazionali di regolamentazione possono esigere che un operatore giustifichi pienamente i propri prezzi e, ove necessario, li adegui*”) izriet, ka šī norma ir interpretējama tādējādi, ka netiek obligāti prasīts, lai attiecīgais operators piemērotu cenas jau, pirms VRI tam liek, ja nepieciešams, koriģēt tā cenas.

- 59 Arī Tiesas pastāvīgajā judikatūrā ir teikts, ka vienā no Savienības tiesību normas valodu versijām lietotais formulējums nevar būt vienīgais pamats šīs tiesību normas interpretācijai vai arī tam nevar tikt piešķirta prioritāra nozīme salīdzinājumā ar pārējām valodu versijām. Savienības tiesību normas ir jāinterpretē un jāpiemēro vienveidīgi, ņemot vērā visu Eiropas Savienības valodu versijas. Gadījumā, ja Savienības tiesību normas teksts dažādās valodu versijās atšķiras, attiecīgā norma ir jāinterpretē saistībā ar tā tiesiskā regulējuma vispārējo struktūru un mērķi, kurā šī norma ietilpst (spriedums, 2016. gada 1. marts, *Alo un Osso*, C-443/14 un C-444/14, EU:C:2016:127, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 60 Šajā ziņā ir jānorāda, pirmkārt, ka Piekļuves direktīvas 13. panta 1. punktā ir noteiktas VRI tiesības pieprasīt operatoriem orientēt to cenas uz izmaksām, savukārt ar šī paša panta 3. punktu, ar kuru VRI ir piešķirtas tiesības pieprasīt operatoram sniegt savu cenu pilnīgu pamatojumu un vajadzības gadījumā tam uzdot koriģēt cenas, VRI ir paredzēti līdzekļi, lai šīs tiesības īstenotu un nodrošinātu, ka šāds operators patiešām piemēro uz izmaksām orientētas cenas.
- 61 Otrkārt, atbilstoši Pamatdirektīvas 8. panta 1. punktam, veicot Pamatdirektīvā un jo īpaši Piekļuves direktīvā noteiktos reglamentējošos uzdevumus, VRI ir tiesības veikt visus pamatotos pasākumus, kas ir vērsti uz to, lai sasniegtu Pamatdirektīvas 8. panta 2. punktā minētos mērķus, tostarp jo īpaši mērķi veicināt ekonomikas efektivitāti, sekmēt ilgstošu konkurenci un vairot ieguvumu galalietotājiem. Tādējādi, piemērojot Piekļuves direktīvas 13. panta 3. punkta trešajā teikumā paredzētos līdzekļus, proti, pieprasot operatoram sniegt savu cenu pilnīgu pamatojumu un vajadzības gadījumā tam uzdot koriģēt cenas, VRI ir iespējams nodrošināt, ka tiek ievēroti gan Pamatdirektīvas 8. panta 2. punktā, gan Piekļuves direktīvas 13. panta 1. un 2. punktā noteiktie mērķi.
- 62 Tomēr šie mērķi ne vienmēr tiktu sasniegti, ja VRI būtu tiesības pieprasīt operatoram sniegt savu cenu pilnīgu pamatojumu un vajadzības gadījumā tam uzdot koriģēt cenas vienīgi gadījumā, ja šīs cenas jau tiek piemērotas.
- 63 Līdz ar to uz trešo jautājumu ir jāsniedz šāda atbilde – Piekļuves direktīvas 13. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja, pamatojoties uz šīs direktīvas 13. panta 1. punktu, operatoram ir uzlikts pienākums par cenu orientāciju uz izmaksām, šim operatoram var uzdot koriģēt savas cenas, pirms vai pēc tas ir uzsācis tās piemērot.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 64 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospiež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu (piekļuves direktīva) 8. panta 4. punkts un 13. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja valsts regulatīvā iestāde uzliek operatoram, kas ir izraudzīts par tādu, kuram piemīt būtiska ietekme konkrētā tirgū, pienākumu noteikt savas cenas, pamatojoties uz

izmaksām, tad nolūkā veicināt efektivitāti un sekmēt ilgstošu konkurenci šai valsts regulatīvajai iestādei ir tiesības noteikt, ka cenas par pakalpojumiem, uz kuriem attiecas šāds pienākums, ir zemākas nekā šī operatora segtās izmaksas par šo pakalpojumu sniegšanu, ja vien šīs izmaksas ir augstākas par tām, kādas rodas efektīvam operatoram; tas ir jāpārbauda valsts tiesai;

- 2) Direktīvas 2002/19 8. panta 4. punkts un 13. panta 3. punkts, lasot tos kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 16. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts regulatīvajai iestādei ir tiesības uzdot operatoram, kas ir izraudzīts par tādu, kuram piemīt būtiska ietekme konkrētā tirgū, un kam ir pienākums orientēt cenu uz izmaksām, ik gadu noteikt savas cenas, pamatojoties uz jaunākajiem datiem, un pirms šo cenu piemērošanas iesniegt tās valsts regulatīvajai iestādei kopā ar cenu pamatojumu pārbaudes veikšanai, ar nosacījumu – kas ir jāpārbauda valsts tiesai –, ka šādi pienākumi ir balstīti uz konkrētās problēmas raksturu, tie ir samērīgi un pamatoti, ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) 8. pantā izklāstītos mērķus;
- 3) Direktīvas 2002/19 13. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja, pamatojoties uz šīs direktīvas 13. panta 1. punktu, operatoram ir uzlikts pienākums par cenu orientāciju uz izmaksām, šim operatoram var uzdot koriģēt savas cenas, pirms vai pēc tas ir uzsācis tās piemērot.

[Paraksti]